

WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

УДК 339.5
JEL B27, F15, F19

DOI: 10.26906/EiR.2025.4(99).4154

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС

Гарасимлюк Марія Володимирівна*, кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства
Олех Катерина Андріївна**, студент
Львівський національний університет імені Івана Франка

*ORCID 0000-0003-1089-1217

**ORCID 0009-0005-3310-031X

© Гарасимлюк М.В., 2025

© Олех К.А., 2025

Стаття отримана: 11.11.2025

Стаття прийнята: 04.12.2025

Стаття опублікована: 26.12.2025

Вступ. Для забезпечення стабільного зростання світових економік важливу роль відіграє розвиток міжнародної торгівлі, Україна разом з Європейським Союзом не є винятком. Розширення торгівлі між Україною та країнами ЄС має ключове значення для економічного розвитку України. Співпраця з ЄС є одним із пріоритетів зовнішньоекономічної політики України, яка забезпечує не лише доступ до європейського ринку, а й стимулює модернізацію виробництва та запровадження відповідних стандартів українськими виробниками. Її значення особливо зросло після підписання Угоди про асоціацію та повномасштабного вторгнення росії 24 лютого 2022 року [1].

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. У сучасних публікаціях представлено різні аналітичні підходи до вивчення торговельних процесів, що дозволяє комплексно оцінити динаміку та особливості взаємодії України та Європейського Союзу. Зокрема, Маруняк Є., Лажнік В. та Пугач С. [2] проводять детальний аналіз просторової диференціації зовнішньоторговельних зв'язків України з країнами ЄС, тобто досліджують як різні регіони України торгують з ЄС. Логістика і інфраструктура впливають на обсяги експорту та імпорту, що дає змогу визначити пріоритетні напрямки торговельної політики.

Шуба М. В. та Тимофєєва В. О. [1] аналізують зміни в структурі експорту та імпорту, а також ключові чинники, що визначають динаміку співробітництва у торгівлі між Україною та ЄС.

Власенко І.Г. та Сіренко С.О. [3] у своїй праці приділяють увагу розвитку ринку послуг та перспективам інтеграції України у ринки європейських держав, аналізуючи потенціал інформаційних технологій, транспортних та логістичних послуг, які стають дедалі важливішими у структурі зовнішньої торгівлі.

Охріменко Я. [4] визначає ключові виклики, зокрема нестабільність логістичних маршрутів через війну, конкуренцію на європейських ринках та необхідність адаптації до вимог ЄС, а також досліджує вплив торговельної лібералізації, скасування мит та квот на український експорт з боку ЄС.

Окрім наукових досліджень, важливу роль у формуванні аналітичної бази відіграють дані Держстату та Євростату [5],[6], які дозволяють здійснювати порівняльний аналіз змін у товарній і сервісній структурі експорту та імпорту, оцінювати вплив війни та змін у глобальній торгівлі на взаємодію України та ЄС.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану зовнішньоторговельних відносин між Україною та Європейським Союзом, а також визначення перспектив їх подальшого розвитку.

Основний матеріал і результати. У 2024 році Європейський Союз залишився найбільшим торговельним партнером України, на частку якого припадало 53,8%.[7] її торгівлі товарами у 2024 році. Водночас, Україна посіла 16 місце найбільшого торговельного партнера ЄС, на частку якого припадало 1,3% від загального обсягу торгівлі товарами ЄС 2024 року. Загальний обсяг торгівлі товарами між ЄС та Україною досяг 67,2 мільярда євро у 2024 році, що означає, що торгівля товарами зросла більш ніж удвічі з моменту набрання чинності Угоди про глибоку та всеохоплюючу зону вільної торгівлі у 2016 році. (Рис.1) [8].

За даними Євростату у 2024 році Україна експортувала до ЄС товарів на суму 24,5 млрд євро та імпортувала на суму 42,8 млрд євро, Це означає, що торговельне сальдо між ЄС і Україною становило близько 18,3 млрд. євро на користь ЄС.

Щодо динаміки: порівняно з 2023 роком імпорт з ЄС до України зріс на 9,4%, а експорт до ЄС – на 7,0% [9].

На Рис. 2 представлені дані Європейської комісії про торгівлю товарами ЄС з Україною, де для України важливими є два показники: скільки товарів Україна продає до ЄС (EU imports) і скільки товарів Україна купує у ЄС (EU exports).

Порівнюючи представлені роки, можна побачити, що повномасштабна війна суттєво вплинула на структуру торгівлі між Україною та ЄС. У 2022 році український експорт становив 27,6 млрд. євро,

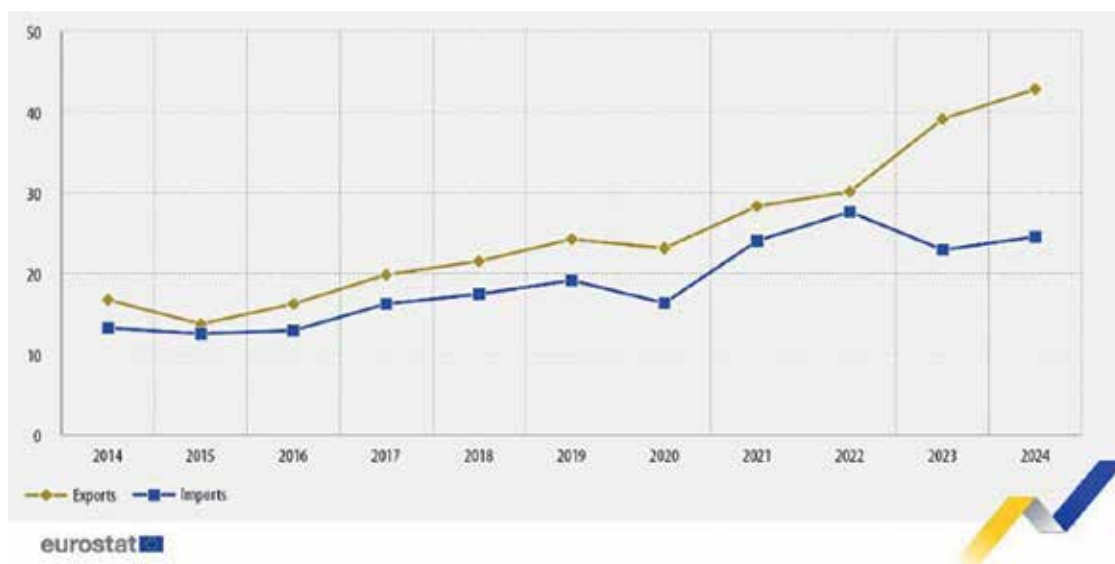

Рис. 1. Торговля товарами між ЄС і Україною впродовж 2014–2024 років

Джерело: [9]

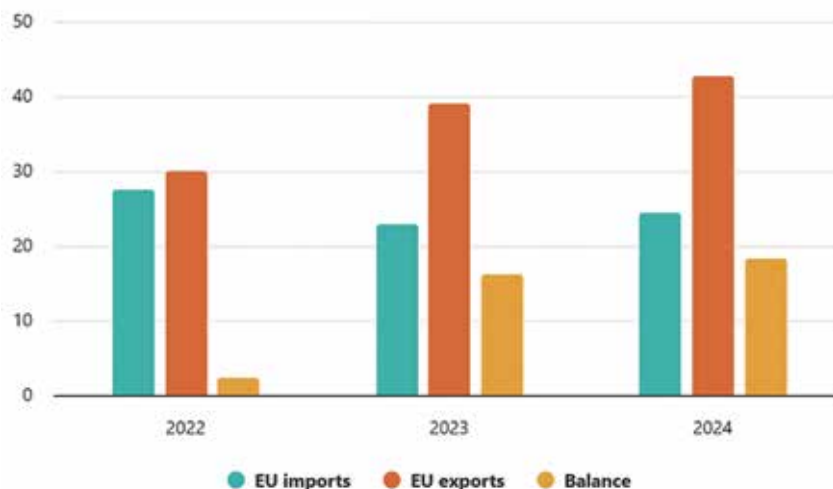

Рис. 2. Динаміка торгівлі товарами між ЄС та Україною та формування торговельного сальдо впродовж 2022–2024 років

Джерело: [8]

і був навіть вищим ніж у довоєнному 2021 році (Рис. 1) завдяки діям ЄС, спрямованим на підтримку України у сфері торгівлі. Також баланс був мінімальним, тобто різниця між експортом і імпортом була незначною, лише 2,4 млрд. євро на користь ЄС.

У 2023 році вплив війни посилювався, логістичні обмеження вже почали ускладнювати торгівлю. Руйнування інфраструктури, обмежений доступ до портів і падіння виробництва призвели до того, що український експорт зменшився до 22,9 млрд. євро, тоді як імпорт із ЄС зріс через потреби країни у ресурсах, потрібних для відновлення економіки та забезпечення базових потреб. Торговельне сальдо становило вже 16,2 млрд. євро.

У 2024 році український експорт до ЄС частково відновився і становив 24,5 млрд. євро. За даними Держстату основними групами товарів, які Україна експортує до ЄС за вартістю, є зернові культури – 15,8%; жири та олії – 13,6%; насіння і плоди олійних рослин – 9,7%; електричні машини – 8,4; чорні метали – 8,1%; руди, шлаки – 6,6%; деревина і вироби з деревини – 4,8%; залишки і відходи харчової промисловості – 3,3% [7].

На Рис. 3 наглядно продемонстровано яку частку кожна група товарів займає у загальному експорті України до ЄС.

Однак, імпорт товарів з ЄС до України у 2024 році ще більше зріс і становив 42,8 млрд євро, адже потреба у відновленні економіки лише посилювалася. Тому торговельне сальдо залишилося для Європейського Союзу позитивним. За даними Єврокомісії основними групами товарів, які Україна імпортує із країн ЄС за вартістю, є мінеральне паливо та мінеральні олії (16% від усього імпорту товарів), електричне обладнання (10%), машини та обладнання (9,7%), моторні транспортні засоби(9,5%), а також зброя та боєприпаси (7,7%) [8].

На Рис. 4 та Рис. 5 представлені дані Євростату про головних імпортерів соняшникової олії і кукурудзи до Європейського Союзу. На графіках видно, що Україна не лише залишається основним постачальником, а й збільшує з кожним роком свою частку у загальному імпорті соняшникової олії і кукурудзи до Європейського союзу. У 2021 році частка України для соняшникової олії становила 87%, а у 2024 році вже 94%. Для кукурудзи у 2021 році частка України становила 51%, у 2024 році – 67%. Це свідчить про конкурентоспроможність української аграрної продукції на європейських ринках, а також про стабільний попит на соняшкову олію з боку країн ЄС.

Аналізуючи графік Євростату, що відображає основні групи товарів у торгівлі України із ЄС, можна зробити висновки про зміни у структурі експорту та імпорту у довоєнному 2021 та 2024 роках.

Порівняно з 2021 роком найбільше зріс імпорт мінерального палива (на 4,1 млрд. євро), яке раніше Україна імпортувала з Росії та Білорусії [9]. Водночас, в українському експорт зернових культур зріс до понад 4 млрд євро, а також помітно зросли поставки олій та олійного насіння. Ці зміни підкреслюють, що ЄС став головним джерелом імпорту необхідних товарів для України та основним ринком збуту для української продукції.

Рис. 3. Товарна структура українського експорту до ЄС у 2024 році

Джерело: [7]

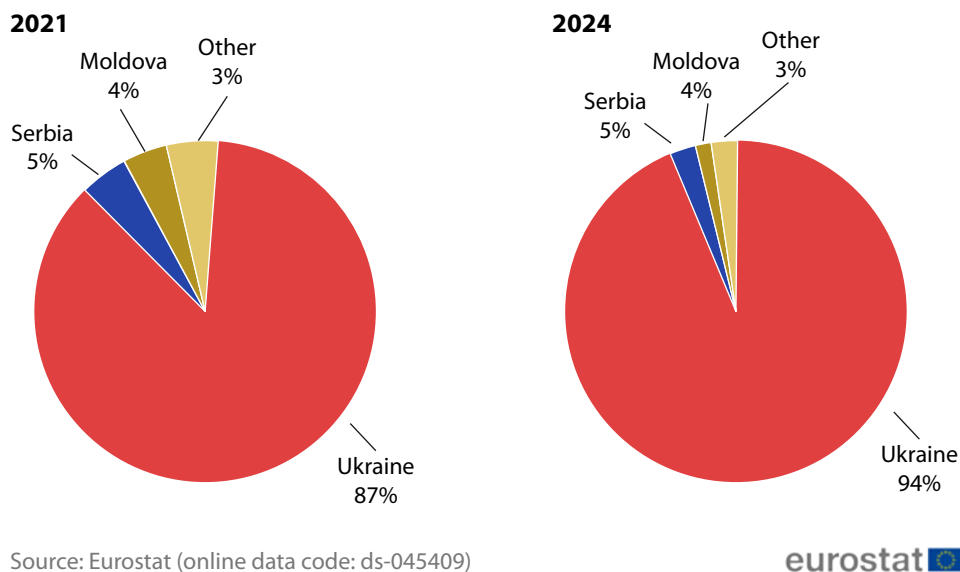

Рис. 4. Головні партнери ЄС з імпорту соняшникової олії у 2021 і 2024 роках

Джерело: [10]

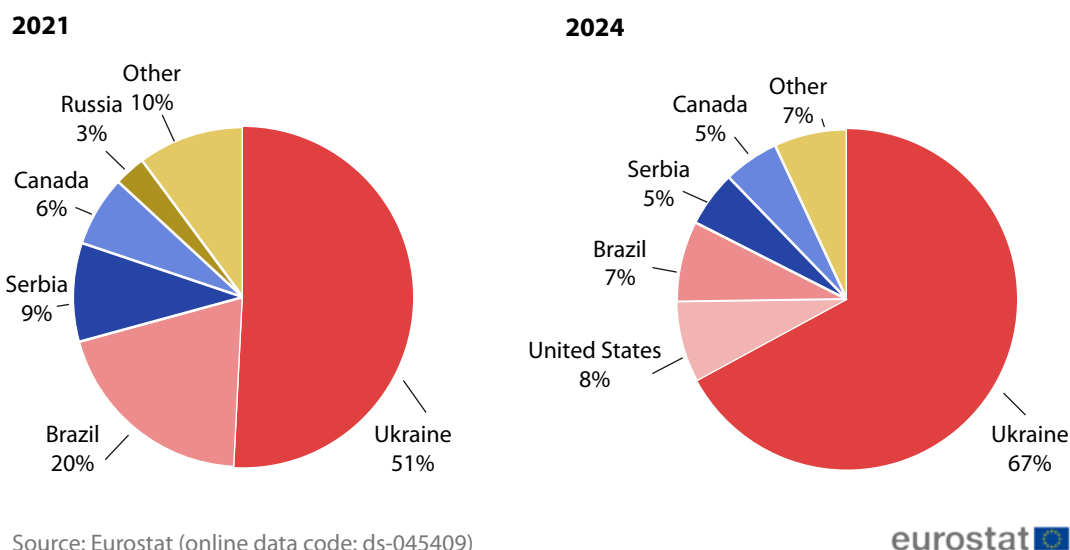

Рис. 5. Головні партнери ЄС з кукурудзи у 2021 і 2024 роках

Джерело: [10]

В розвинутих країнах світу понад 60% валового внутрішнього продукту виробляється в сфері послуг. З огляду на прагнення України вступити до ЄС, важливо усвідомлювати роль торгівлі послугами на світових ринках. Надання якісних та різноманітних послуг дасть можливість не лише бути конкурентоспроможними, але й стане чинником забезпечення економічного зростання [3].

За даними Держстату у 2024 році Україна експортувала до ЄС послуг на приблизно 4,11 млрд. дол. США, а імпортувала на 4,44 млрд дол. США. Торговельне сальдо було врівноважене, з незначним переважанням імпорту ЄС. Це свідчить про стабільну взаємодію та великий потенціал для подальшого зростання українських послуг на європейському ринку [11].

Основними групами послуг, які Україна експортує до ЄС за вартістю, є: послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (1,30 млрд дол. США або 32% від загального експорту послуг до ЄС), транспортні послуги (30%), послуги з переробки матеріальних ресурсів (17%).

Послуги, лідери за обсягами, які Україна імпортує з ЄС: послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (1,12 млрд дол. США або 25% від загального імпорту послуг до України), державні та урядові послуги (24,6%), послуги операційного лізингу (14%) [5].

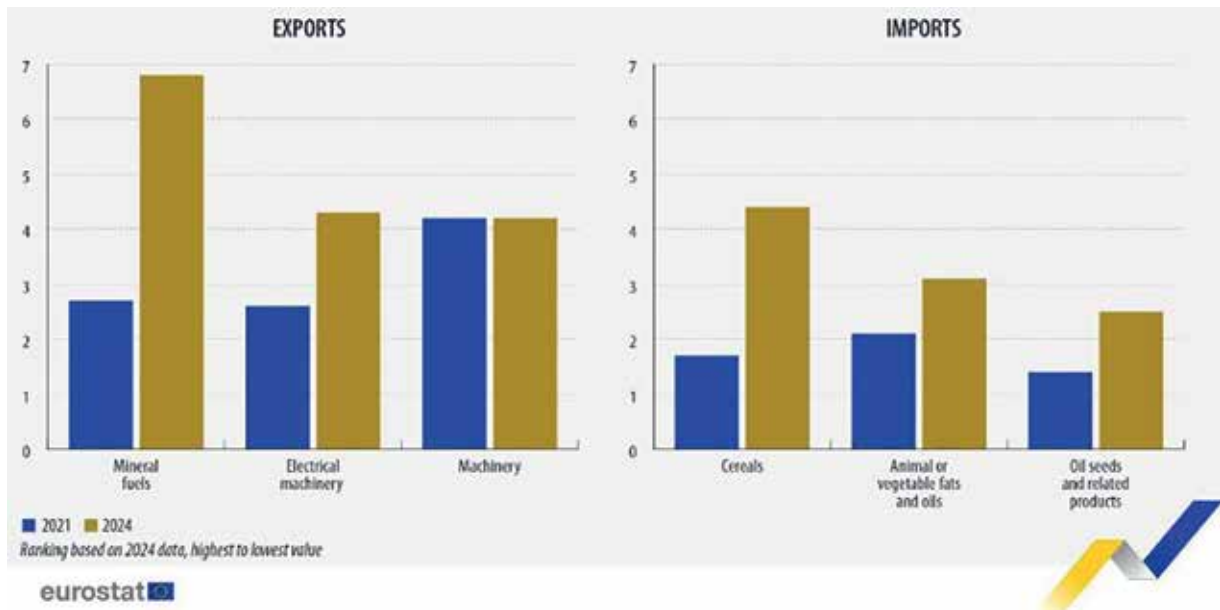

Рис. 6. Порівняння обсягів експорту та імпорту основних товарних груп між ЄС та Україною у 2021 та 2024 роках

Джерело: [9]

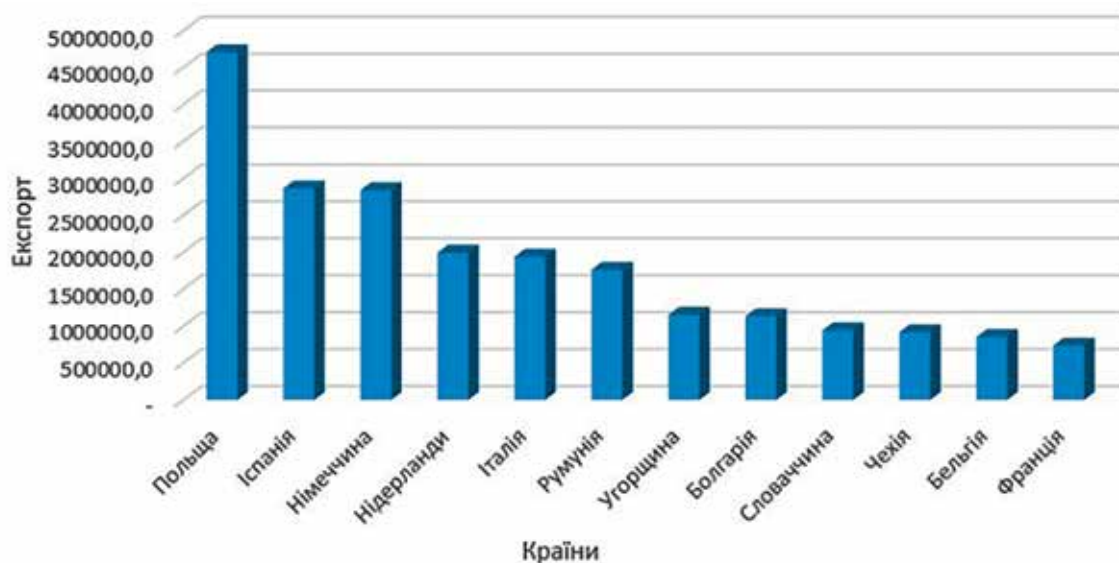

Рис. 7. Географічна структура експорту товарів до країн ЄС у 2024 році

Джерело: [5]

Географічна структура зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом характеризується значною концентрацією на сусідніх країнах та великих економіках ЄС.

Серед країн Європейського Союзу ключовими торговельними партнерами України залишаються Польща, Іспанія, Німеччина, Нідерланди, Італія, Румунія та Угорщина. Саме на ці держави припадає найбільша частка експорту та імпорту товарів та послуг.

З моменту повномасштабного вторгнення росії в Україну та блокади українських морських портів, Україна не може експортувати свою продукцію та імпортувати необхідне через звичайні транспортні маршрути.

На цьому тлі ЄС створив «Смуги солідарності», щоб забезпечити Україні можливість експортувати зерно, залізну руду, сталь та іншу продукцію, а також імпортувати необхідні товари, від палива до військової та гуманітарної допомоги, через альтернативні транспортні маршрути: внутрішні водні шляхи, заліз-

ницю та автомобільний транспорт. Смути солідарності охоплюють торгівлю в усіх секторах і є безпрецедентною співпрацею органів влади та бізнесу в державах-членах ЄС, Україні та Республіці Молдова [12].

Від травня 2022 року смуги солідарності дозволили Україні експортувати майже 196 мільйонів тонн товарів, включно з майже 88 млн. тонн зерна, насіння олійних культур і супутніх продуктів.

Шляхи солідарності дозволили Україні імпортувати приблизно 86 млн. тонн необхідних їй товарів: від військової допомоги до палива та інших продуктів.

За оцінками, сукупна вартість торгівлі через шляхи солідарності складає приблизно 236 млрд. євро, включно з приблизно 170 млрд. євро імпорту до України [13].

Також з початком повномасштабної війни ЄС надав Україні так звані автономні торговельні заходи (АТМ), які тимчасово забезпечили країні повну лібералізацію торгівлі та призупинили дію імпортних мит, квот та заходів торговельного захисту на український експорт до ЄС. Заходи вперше набули чинності 4 червня 2022 року та щорічно поновлювалися 6 червня 2023 року та 6 червня 2024 року відповідно. Заходи діяли до 5 червня 2025 року. Завдяки цим заходам ЄС суттєво підтримав економіку України, допомагаючи пом'якшити складну ситуацію, з якою стикаються українські виробники та експортери.

Регламент про автономні торговельні заходи містив екстрене гальмо, яке активувалося, якщо імпорт яєць, птиці, цукру, вівса, кукурудзи, крупи або меду перевищував середній імпорт у період з 1 липня 2021 року по 31 грудня 2024 року екстрене гальмо активувалося для вівса, яєць, цукру, крупи та меду. У регламенті було визначено моніторинг цього екстреного гальма [8].

Після скасування тимчасових заходів (АТМ) 5 червня 2025 року, 30 червня 2025 року ЄС та Україна досягли принципової угоди щодо перегляду своєї Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВЗВТ) відповідно до статті 29 Угоди про асоціацію. 13 жовтня 2025 року Рада уповноважила Комісію переглянути ПВЗВТ з Україною на цій основі, а 14 жовтня Комісія та Україна офіційно ухвалили рішення про перегляд угоди. Оновлений текст набрав чинності 29 жовтня 2025 року.

Оновлена ПВЗВТ, що входить до складу Угоди про асоціацію, має на меті сприяти довгостроковій економічній визначеності, стабільним торговельним відносинам, та поступовому наближенню України до єдиного ринку ЄС. Її структура ґрунтується на трьох основних принципах:

1. Розширення торговельних потоків. Документ забезпечує баланс між підтримкою торгівлі з Україною та врахуванням чутливості агросекторів ЄС. Для найбільш чутливих товарів (цукор, птиця, яйця, пшениця, кукурудза, мед) передбачене лише «незначне збільшення» доступу порівняно з початковою версією угоди. Для інших продуктів умови вдосконалено «на користь обох сторін». Для нечутливих товарів узгоджено повну лібералізацію.

2. Узгоджені стандарти виробництва. Новий доступ до ринку ЄС обумовлений поетапним наближенням українського виробництва до європейських стандартів, зокрема у сферах добробуту тварин, використання пестицидів та ветеринарних препаратів. Передбачається, що Україна щорічно звітуватиме про свій прогрес.

3. Надійне захисне положення. Механізм, що дозволяє вживати відповідних заходів, може бути активований, якщо імпорт товарів, що охоплюються додатковою лібералізацією, створює суттєві труднощі для будь-якої зі сторін. В ЄС оцінка перешкод може проводитися на рівні однієї або кількох держав-членів.

Обидві сторони також погодилися вживати дій, спрямованих на підтримку виходу українських експортерів на ринки третіх країн для сприяння глобальній продовольчій безпеці [14].

Перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом визначаються низкою факторів, серед яких важливе значення має покращення якості комунікації з європейськими партнерами та більш активне представництво інтересів українських стейкхолдерів у процесі переговорів. Створення громадських організацій та інституцій для лобіювання інтересів українських підприємців сприятиме більш відкритій і взаємовигідній співпраці.

Не менш важливим є розвиток експортних галузей, які на сьогодні стримують можливості українських виробників через обмеження транспортної та адміністративної інфраструктури, а також недостатню доступність фінансування. Впровадження стандартів ЄС, спрощення митних процедур і активне використання інституту АОЕ можуть розширити експортний потенціал країни.

Україна має максимально використовувати свій потенціал для диверсифікації економіки. Наявність спільного кордону протяжністю 1,4 тис. км з ЄС і 500 млн потенційних споживачів на ринку ЄС відкриває багато можливостей для розвитку торгівлі України, збільшення експорту продукції до ЄС

і розвитку транскордонних торговельних систем. Після зняття обмежень на ввезення українських товарів до ЄС на початку широкомасштабного вторгнення, експорт сільськогосподарської продукції зріс найбільше, що свідчить про наявність порівняльної переваги саме в цьому секторі економіки.

Проте, Україна могла б суттєво виграти від експорту продукції з вищою доданою вартістю, що дозволило б не лише збільшити обсяги експорту, а й постачати товари на більш вигідних умовах.

Крім того, сильний аграрний сектор не обмежує можливості розвитку української економіки в інших сферах. Хоча частка високотехнологічних товарів в експорті лишається досить низькою, такий потенціал існує.

Також, українським виробникам потрібно не лише вдосконалювати свою продукцію, щоб бути конкурентоспроможними, а й завоювати довіру європейського споживача за допомогою запровадження стандартів ЄС (наприклад, Загального регламенту про захист даних та Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції) має розширити правовий простір ЄС на Україну та послужити сигналом про належну якість українських товарів та послуг.

Головним завданням розвитку зовнішньої торгівлі з країнами ЄС є формування в українському суспільстві свідомої підтримки вступу країни до ЄС, її інтеграції в європейський економічний і політичний простір і водночас здійснення політичних реформ, отримання більше свободи, досягнення справедливості та утворення прозорого і процвітаючого суспільства.

Висновки. Проведений аналіз показав, що зовнішня торгівля між Україною та ЄС зараз дуже тісно пов'язана та має стратегічне значення для обох сторін. ЄС залишається головним партнером України, що пояснюється дією Угоди про асоціацію, спрощеним доступом на європейський ринок та підтримкою українського експорту під час війни. Попри серйозні виклики: проблеми із логістикою, скорочення виробництва та нестабільне зовнішнє середовище, Україна поступово відновлює експорт, а економіка пристосовується до нових умов.

Наразі товарна структура експорту України до ЄС характеризується переважанням продукції аграрного сектору та сировинних товарів. Проте, найбільш перспективними напрямками подальшого розвитку є збільшення експорту продукції з великою доданою вартістю. Важливо модернізувати інфраструктуру, запроваджувати європейські стандарти сертифікації, а також залучати фінансування з-за кордону.

Варто також зазначити, що війна накладає серйозні обмеження на торговельну діяльність. Логістичні проблеми, руйнування виробничих потужностей та блокада портів уповільнюють розвиток торгівлі. Тому головним чинником подальшого зростання зовнішньої торгівлі України є завершення війни, відновлення портів та промисловості, що дозволить повноцінно реалізувати торговельний потенціал країни та поглибити євроінтеграцію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Шуба М. В., Тимофєєва В. О. Сучасний стан і перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом. *Бізнесінформ*. 2024. № 8. С. 32–38.
2. Маруняк Є. О., Лажнік В. Й., Пугач С. О. Просторова диференціація товарної торгівлі України з країнами ЄС. *Український географічний журнал*. 2023. № 2. С. 13–24.
3. Власенко І.Г., Сіренко С.О. Зовнішня торгівля послугами України та ЄС: проблеми та перспективи. *Інноваційна економіка*. 2025. № 1. С. 51–57.
4. Охріменко Я. Вільна торгівля між Україною та ЄС: перспективи та виклики. 2023. 16 с.
5. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 24.11.2025).
6. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
7. Бюлетень стану торговельних відносин між Україною та ЄС у 2024 році. (оновлено 01.08.2025). *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=1f45d5bcf3ed412cb02f8bbe571ecc4d&title=BiuletynPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas>
8. EU trade relationships by country/region. Ukraine. *European Commission*. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eutraderelationshipscountryandregion/countries-and-regions/ukraine_en?utm
9. Trade in goods with Ukraine in 2024. *Eurostat*. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250507-1>
10. EU trade with Ukraine – latest developments. *Eurostat*. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=EU_trade_with_Ukraine_-_latest_developments&utm (дата звернення: 25.11.2025).
11. Структура зовнішньої торгівлі послугами (за видами) з країнами ЄС. *Держстат України*. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/zd/ztp_kv_ES/arh_ztp_kv_ES_2023_u.html
12. Solidarity Lanes: Latest figures – December 2024. *European Commission*. URL: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/solidarity-lanes-latest-figures-december-2024-2025-01-21_en?utm
13. Шляхи солідарності ЄС – Україна. *Європейська Комісія*. URL: https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/eu-ukraine-solidarity-lanes_uk

14. 29 жовтня набула чинності оновлена торговельна угода між ЄС та Україною. *Представництво Європейського Союзу в Україні*. URL: <https://www.eeas.europa.eu>
15. Вільна торгівля між Україною та ЄС: перспективи та виклики. *Центр економічної стратегії*. URL: <https://ces.org.ua/ukraine-eu-market-challenges/>
16. Мотузка О., Скиба Г. Напрями та інструменти розвитку зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 4. С. 252–258.

REFERENCES:

1. Shuba M. V., Tymofieieva V. O. (2024) Suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku zovnishnoi torhivli Ukrainy z Yevropeiskym Soiuzom. [The current state and prospects for the development of Ukraine's foreign trade with the European Union]. *Biznesinform – Businessinform*, vol. 8, pp. 32–38.
2. Maruniak Ye. O., Lazhnik V. Y., Puhach S. O. (2023) Prostorova dyferentsiatsiia tovarnoi torhivli Ukrainy z krainamy YeS [Spatial differentiation of Ukraine's commodity trade with EU countries]. *Ukrainskyi heohrafichnyi zhurnal – Ukrainian Geographical Journal*, vol. 2, pp. 13–24.
3. Vlasenko I. H., Sirenko S. O. (2025) Zovnishnia torhivlia posluhamy Ukrainy ta YeS: problemy ta perspektyvy [Foreign trade in services of Ukraine and the EU: problems and prospects]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative economy*, vol. 1, pp. 51–57.
4. Okhrimenko Ya. (2023) Vilna torhivlia mizh Ukrainoiu ta YeS: perspektyvy ta vyklyky [Free trade between Ukraine and the EU: prospects and challenges]. P. 16.
5. Derzhavna sluzhba statystyky [State Statistics Service]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Eurostat. Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat>
7. Biuletyn stanu torhovelnykh vidnosyn mizh Ukrainoiu ta YeS u 2024 rotsi. (onovleno 01.08.2025) [Bulletin of the state of trade relations between Ukraine and the EU in 2024. (Updated on August 1, 2025)]. *Ministerstvo ekonomiky, dovykillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy – Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine*. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=1f45d5bcf3ed412cb02f8bbe571ecc4d&title=BiuletynPotochnogoStanuTorgovelnikhVidnosinMizhUkrainoiuTas>
8. EU trade relationships by country/region. Ukraine. *European Commission*. Available at: https://policy.trade.ec.europa.eu/eutraderelationshipscountryandregion/countries-and-regions/ukraine_en?utm
9. Trade in goods with Ukraine in 2024. *Eurostat*. Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/productseurostat-news/w/ddn20250507-1>
10. EU trade with Ukraine - latest developments. *Eurostat*. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=EU_tradewith_Ukraine_-_latest_developments&utm
11. Struktura zovnishnoi torhivli posluhamy (za vydamy) z krainamy YeS. [Structure of foreign trade in services (by type) with EU countries]. *Derzhstat Ukrainy – State Statistics Service of Ukraine*. Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2023/zd/ztp_kv_ES/arh_ztp_kv_ES_2023_u.html
12. Solidarity Lanes: Latest figures – December 2024. *European Commission*. Available at: https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/solidarity-lanes-latest-figures-december-2024-2025-01-21_en?utm
13. Shliakhy solidarnosti YeS – Ukraina. [Ways of EU solidarity – Ukraine]. *Yevropeiska Komisiia – European Commission*. Available at: https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/eu-ukraine-solidarity-lanes_uk
14. 29 zhovtnia nabula chynnosti onovlena torhovelna uhoda mizh YeS ta Ukrainoiu. [On October 29, the updated trade agreement between the EU and Ukraine entered into force.] *Predstavnytstvo Yevropeiskoho Soiuzu v Ukraini – Representation of the European Union in Ukraine*. Available at: <https://www.eeas.europa.eu>
15. Vilna torhivlia mizh Ukrainoiu ta YeS: perspektyvy ta vyklyky. [Free trade between Ukraine and the EU: prospects and challenges]. *Tsentr ekonomichnoi stratehii – Center for Economic Strategy*. Available at: <https://ces.org.ua/ukraine-eu-market-challenges/>
16. Motuzka O., Skyba H. (2023) Napriamy ta instrumenty rozvytku zovnishnoi torhivli Ukrainy z krainamy YeS [Directions and tools for the development of Ukraine's foreign trade with EU countries]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytskyi National University*, vol. 4, pp. 252–258.

УДК 339.5

JEL B27, F15, F19

Гарасимлюк Марія Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства, Львівський національний університет імені Івана Франка. **Олех Катерина Андріївна**, студент, Львівський національний університет імені Івана Франка. **Сучасний стан та розвиток зовнішньої торгівлі України з ЄС.**

У статті проаналізовано сучасний стан і тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України з Європейським Союзом. Визначено, що роль ЄС як головного торговельного партнера України продовжує зростати, що зумовлено економічною інтеграцією, лібералізацією доступу до європейського ринку та підтримкою з боку ЄС у період повномасштабної війни. Представлено основні чинники, що впливають на торговельні потоки,

включно з економічною інтеграцією, впливом війни, логістичними обмеженнями та впровадженням європейських стандартів якості. Особливу увагу приділено динаміці експорту та імпорту товарів і послуг, структурним змінам у торгівлі та ролі ключових торговельних партнерів України у межах Європейського Союзу. Розглянуто перспективи розвитку українського експорту, а саме підвищення частки продукції з високою доданою вартістю, інтеграцію у європейські виробничі процеси та вдосконалення інституційних і регуляторних механізмів.

Ключові слова: експорт, імпорт, Європейський Союз, зовнішня торгівля, торговельне сальдо, війна.

UDC 339.5

JEL B27, F15, F19

Mariia Garasymliuk, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Business Economics, Ivan Franko National University of Lviv. **Kateryna Olekh**, Student, Ivan Franko National University of Lviv. **Current state and development of Ukraine's foreign trade with the European Union.**

This article examines the current state, development trends, and structural characteristics of Ukraine's foreign trade with the European Union, highlighting both existing challenges and emerging opportunities. It provides a comprehensive analysis of the main factors shaping trade flows, including the ongoing process of economic integration, the significant impacts of military conflicts and logistical constraints, regulatory and policy changes, as well as the progressive adoption of European quality and technical standards. Special attention is given to the dynamics of exports and imports of goods and services, the evolving composition of trade flows, shifts in sectoral structures, and the role of key trading partners in supporting Ukraine's economic resilience and stability. The study also explores how these factors influence Ukraine's ability to diversify exports, improve competitiveness, and respond to external shocks in the global market. The research identifies strategic directions for enhancing trade development, such as increasing the share of high value-added products, fostering the integration of Ukrainian enterprises into European production chains, and strengthening institutional, regulatory, and governance frameworks to improve trade efficiency and market access. Moreover, the article emphasizes the critical importance of modernizing transport and logistics infrastructure, adopting best practices in trade facilitation, and implementing policy measures that support sustainable economic growth. It underlines that effective cooperation with EU partners and compliance with European standards can serve as key drivers for long-term economic stability and competitiveness. The findings offer valuable insights for business leaders, and academic researchers interested in foreign trade strategies, international economic cooperation, and the adaptation of national trade policies to global and regional challenges. By highlighting the dynamics of trade, the benefits of adopting modern standards, and concrete practical measures for deeper European integration, this study provides a solid foundation for strategic decision-making aimed at promoting Ukraine's sustainable growth, resilience in international markets, and enhanced global competitiveness.

Key words: exports, imports, European Union, foreign trade, trade balance, war.